

CODUL DE BUNĂ CONDUITĂ ÎN SISTEMUL ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

Aplicabil tuturor asociațiilor de economii și împrumut din Republica Moldova

APROBAT
prin Hotărârea Consiliului
Asociației Naționale Centrale
a asociațiilor de economii și împrumut
(Proces - verbal nr. 2 din 06.03.2026)

Versiunea: 1.0
Data intrării în vigoare: 06.04.2026

Cuprins

CAPITOLUL I – DISPOZIȚII GENERALE	3
Art. 1 – Obiectul, temeiul legal și scopul Codului	3
Art. 2 – Domeniul de aplicare	3
Art. 3 – Definiții	3
Art. 4 – Interesul sistemului AEÎ	4
CAPITOLUL II – PRINCIPII FUNDAMENTALE	4
Art. 5 – Principii de conduită	4
Art. 6 – Echitatea instituțională	4
Art. 7 – Condamnarea practicilor de influență excesivă	4
Art. 8 – Tratament egal al membrilor de către ANC	4
Art. 9 – Relațiile dintre AEÎ membre cu influență diferită	4
CAPITOLUL III – NORME DE CONDUITĂ	5
Art. 10 – Integritatea personală	5
Art. 11 – Protejarea reputației instituționale	5
Art. 12 – Defăimarea AEÎ și/sau ANC în scop de influență	5
Art. 13 – Comunicarea deschisă	5
Art. 14 – Profesionalism	5
Art. 15 – Prevenirea abuzului de poziție dominantă	5
Art. 16 – Acces egal la informații	6
Art. 17 – Utilizarea numelui și imaginii personale	6
Art. 18 – Reprezentarea sectorului AEÎ	6
Art. 19 – Transparența privind activitățile comune	6
Art. 20 – Interdicția impunerii semnării documentelor	6
Art. 21 – Manipularea membrilor	6
Art. 22 – Transparența	6
Art. 23 – Responsabilitate socială	6
Art. 24 – Particularități în cazul membrilor restanțieri	7
Art. 25 – Cod vestimentar	7
CAPITOLUL IV – MECANISME DE APLICARE	7
Art. 26 – Implementarea Codului	7
Art. 27 – Comisia de Etică	7
Art. 28 – Activitatea Comisiei de Etică	7
Art. 29 – Raportarea încălcărilor	7
Art. 30 – Examinarea sesizărilor	8
Art. 31 – Sancțiuni	8
Art. 32 – Sesizarea obligatorie în cazuri grave	8
Art. 33 – Principii de colaborare între AEÎ	8
Art. 34 – Relațiile dintre membri și ANC	8
CAPITOLUL V – DISPOZIȚII FINALE	8
Art. 35 – Intrarea în vigoare	8
Art. 36 – Declarația de respectare a Codului	8

CAPITOLUL I – DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 – Obiectul, temeiul legal și scopul Codului

- (1) Prezentul Cod este elaborat în temeiul art. 52 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 139/2007 și stabilește normele de conduită etică și profesională obligatorii în cadrul sistemului asociațiilor de economii și împrumut (AEÎ) și al Asociației Naționale Centrale a AEÎ (ANC).
- (2) Codul are ca scop asigurarea unei guvernări corporative prudente, crearea unui climat de încredere și respect reciproc, precum și prevenirea corupției, a fraudei și a oricăror practici neconforme care ar putea afecta integritatea sistemului AEÎ.
- (3) Prevederile Codului sunt obligatorii pentru AEÎ – membri ai ANC și pentru ANC. Încălcarea acestora poate atrage aplicarea măsurilor disciplinare interne și, după caz, sesizarea autorităților competente, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 2 – Domeniul de aplicare

- (1) Codul se aplică tuturor persoanelor implicate în activitatea AEÎ, indiferent de funcție sau statut, inclusiv membrii AEÎ, membrii ANC, administratorilor, angajaților, personalului temporar și consultanților.
- (2) Normele Codului se completează cu prevederile legislației în vigoare, ale Statutului ANC și ale regulamentelor interne.

Art. 3 – Definiții

În sensul prezentului Cod se definesc următoarele noțiuni principale:

- a) *interesul sistemului AEÎ* – interesul comun al tuturor AEÎ membre, care vizează stabilitatea, echitatea, solidaritatea și credibilitatea sistemului;
- b) *interes personal* – orice interes sau beneficiu, direct ori indirect, diferit de interesul sistemului AEÎ;
- c) *conflict de interese* – situația în care interesul personal poate influența sau afecta exercitarea obiectivă și imparțială a atribuțiilor;
- d) *influență semnificativă* – capacitatea de a influența sau afecta, direct ori indirect, procesul decizional sau funcționarea sistemului AEÎ;
- e) *poziție dominantă* – situația în care o AEÎ sau un grup de AEÎ deține o influență semnificativă în cadrul sistemului AEÎ;
- f) *abuz de poziție dominantă* – utilizarea poziției dominante pentru influențarea nejustificată a deciziilor instituționale, obținerea de avantaje nejustificate sau afectarea drepturilor altor AEÎ;
- g) *membru semnificativ* – AEÎ care, prin poziția sa, poate exercita o influență semnificativă la nivel de sistem;
- h) *grup de influență* – asocierea formală sau informală constituită în scopul exercitării unei influențe coordonate în afara cadrului instituțional legitim;
- i) *discriminare instituțională* – tratamentul diferențiat aplicat fără justificare obiectivă, legală și proporțională;
- j) *activități comune* – orice formă de cooperare, inițiativă sau acțiune colectivă care implică două sau mai multe AEÎ și are legătură cu activitatea sistemului AEÎ;
- k) *brand comun al sistemului AEÎ* – elementele de identitate, imagine și reputație care reflectă apartenența la sistem și sunt promovate unitar prin ANC;
- l) *sesizare* – comunicarea scrisă prin care se aduce la cunoștința Comisiei de Etică o posibilă încălcare a prezentului Cod;
- m) *avertizor de integritate* – persoana care, cu bună-credință, raportează încălcări ale prezentului Cod;
- n) *încălcare gravă* – abatere care, prin natură, gravitate, impact sau caracter repetat, afectează semnificativ funcționarea, integritatea ori credibilitatea sistemului AEÎ.

Art. 4 – Interesul sistemului AEÎ

- (1) Interesul sistemului AEÎ reprezintă ansamblul condițiilor necesare pentru funcționarea stabilă, echitabilă și durabilă a tuturor AEÎ membre.
- (2) Interesul sistemului AEÎ prevalează asupra intereselor individuale ale oricărui membru al ANC atunci când acestea pot afecta stabilitatea, solidaritatea sau credibilitatea sistemului.

CAPITOLUL II – PRINCIPII FUNDAMENTALE

Art. 5 – Principii de conduită

- (1) Activitatea în cadrul AEÎ și ANC se desfășoară pe baza următoarelor principii fundamentale:
- Demnitatea umană și respectul reciproc;
 - Relații de la egal la egal;
 - Legalitate;
 - Imparțialitate;
 - Profesionalism;
 - Loialitate;
 - Integritate personală;
 - Confidențialitate;
 - Protecția datelor cu caracter personal;
 - Transparență;
 - Responsabilitate socială.
- (2) Respectarea acestor principii este obligatorie și constituie fundamentul oricărei decizii sau acțiuni întreprinse în cadrul sistemului AEÎ.

Art. 6 – Echitatea instituțională

- (1) Nicio AEÎ nu poate beneficia de privilegii sau tratament preferențial în cadrul sistemului în baza mărimii, influenței sau poziției sale.
- (2) Toate deciziile adoptate la nivelul ANC trebuie să asigure tratament echitabil și nediscriminatoriu tuturor AEÎ membre.

Art. 7 – Condamnarea practicilor de influență excesivă

Prezentul Cod condamnă orice tentativă de capturare a deciziilor, influențare excesivă sau promovare a intereselor proprii sub aparența interesului general al sistemului AEÎ.

Art. 8 – Tratament egal al membrilor de către ANC

- (1) ANC prestează servicii tuturor AEÎ membre în mod egal, echitabil și nediscriminatoriu, în conformitate cu legislația și regulamentele interne.
- (2) Este interzisă aplicarea unui tratament diferențiat între membri, inclusiv prin acces preferențial la servicii, informații sau resurse, fără o justificare obiectivă, legală și proporțională.
- (3) Mărimea, influența sau poziția unui membru nu pot constitui temei pentru acordarea de avantaje sau priorități nejustificate.

Art. 9 – Relațiile dintre AEÎ membre cu influență diferită

- (1) Relațiile dintre AEÎ membre se bazează pe respect reciproc, cooperare loială și solidaritate sistemică, indiferent de mărimea, capacitatea financiară sau influența acestora.
- (2) AEÎ cu influență semnificativă au obligația de a acționa cu reținere și responsabilitate în raport cu AEÎ mai mici sau mai puțin influente.
- (3) Este interzisă utilizarea poziției economice, instituționale sau reputaționale pentru a exercita presiuni, a impune decizii sau a influența comportamentul altor AEÎ.

(4) AEÎ mai mici nu pot fi constrânse, direct sau indirect, să adopte poziții, acțiuni sau declarații care nu reflectă propria voință.

CAPITOLUL III – NORME DE CONDUITĂ

Art. 10 – Integritatea personală

- (1) Angajații trebuie să manifeste onestitate, corectitudine și integritate în exercitarea atribuțiilor.
- (2) Se interzice orice formă de discriminare sau hărțuire pe criterii de gen, vârstă, origine etnică, religie, orientare sexuală, dizabilitate sau alte criterii protejate prin lege.
- (3) Promovarea diversității este o valoare fundamentală a sectorului AEÎ.

Art. 11 – Protejarea reputației instituționale

- (1) Este strict interzis orice comportament, declarație sau acțiune cu caracter defăimător, denigrator sau care poate aduce atingere imaginii, credibilității ori reputației AEÎ și/sau ANC și membrilor săi, indiferent dacă este exprimat în mediul profesional, public sau în spațiul online.
- (2) Membrii consiliului, administratorii și angajații AEÎ și/sau ANC trebuie să se abțină de la comentarii nefondate sau afirmații care pot prejudicia instituția, partenerii sau membrii acesteia.
- (3) Comunicările către public, mass-media sau terți se vor realiza exclusiv prin persoanele autorizate, cu respectarea politicilor interne privind comunicarea externă.

Art. 12 – Defăimarea AEÎ și/sau ANC în scop de influență

Defăimarea, denigrarea sau discreditarea activității AEÎ și/sau ANC, a angajaților AEÎ și/sau ANC ori a organelor sale, atunci când este utilizată ca instrument de influență, presiune sau promovare a intereselor proprii, constituie abatere gravă de la prezentul Cod.

Art. 13 – Comunicarea deschisă

- (1) Membrii și angajații AEÎ și/sau ANC vor asigura un schimb complet, corect și constructiv de informații între colegi, clienți și alte părți interesate.
- (2) Conflictele vor fi gestionate profesionist și cu respect reciproc.
- (3) Comunicarea informațiilor relevante trebuie să fie clară, precisă și oportună.

Art. 14 – Profesionalism

- (1) Angajații AEÎ și/sau ANC sunt obligați să cunoască politicile și procedurile interne, să asigure acuratețea informațiilor furnizate și să mențină un mediu de control intern eficient.
- (2) Bunurile AEÎ și/sau ANC vor fi protejate și utilizate exclusiv în interesul acesteia.
- (3) Se va utiliza denumirea oficială „Asociația de economii și împrumut” și/sau „AEÎ”, conform prevederilor legale, evitându-se orice alți termeni neoficiali.
- (4) Membrii ANC vor utiliza adresele poștale corporative conform recomandărilor ANC, inclusiv formatul denumire@aei.md, în vederea asigurării unei comunicări unitare și a consolidării brandului comun al sistemului AEÎ.
- (5) Este interzisă utilizarea informațiilor confidențiale sau privilegiate în interes personal sau al unor terți.
- (6) Este interzisă practicarea sau facilitarea corupției, fraudei, favoritismului și nepotismului sub orice formă.

Art. 15 – Prevenirea abuzului de poziție dominantă

- (1) Este interzisă utilizarea poziției dominante de către o AEÎ sau de către reprezentanții acesteia pentru influențarea deciziilor ANC și/sau ale sistemului AEÎ.
- (2) Se consideră abuz de poziție dominantă, fără a se limita la:
 - a) impunerea unor condiții nejustificate sau disproporționate altor AEÎ;
 - b) blocarea, tergiversarea sau condiționarea proceselor decizionale;
 - c) accesul preferențial la informații, servicii sau resurse;

- d) exercitarea de presiuni directe sau indirecte asupra altor membri;
 - e) formarea, susținerea sau utilizarea grupurilor de influență în scopul afectării deciziilor instituționale.
- (3) Exercițarea legitimă a drepturilor statutare sau exprimarea opiniilor profesionale nu constituie abuz de poziție dominantă, în măsura în care acestea se realizează cu bună-credință și fără a afecta interesul sistemului AEÎ.
- (4) Încălcarea prezentului articol poate fi calificată drept încălcare gravă, în sensul Art. 32, în funcție de impactul și circumstanțele faptei.

Art. 16 – Acces egal la informații

ANC asigură acces egal, complet și simultan tuturor AEÎ membre la informațiile relevante pentru activitatea sistemului.

Art. 17 – Utilizarea numelui și imaginii personale

Este interzisă utilizarea numelui propriu, a imaginii sau a funcției deținute în scopuri de promovare a intereselor proprii, inclusiv în campanii publicitare sau electorale interne.

Art. 18 – Reprezentarea sectorului AEÎ

Este interzis oricărei AEÎ sau reprezentant al acesteia să pretindă reprezentarea întregului sector AEÎ, în absența unui mandat expres eliberat de către Consiliul ANC.

Art. 19 – Transparența privind activitățile comune

- (1) Activitățile comune desfășurate de două sau mai multe AEÎ, care au legătură cu funcționarea sistemului AEÎ sau cu activitatea ANC, se realizează în condiții de transparență și cooperare loială.
- (2) Inițierea sau participarea la activități comune presupune informarea prealabilă a ANC, în scopul asigurării transparenței, prevenirii conflictelor de interese și protejării interesului sistemului AEÎ.
- (3) Informarea ANC nu constituie o procedură de autorizare și nu limitează dreptul AEÎ de a coopera.
- (4) În funcție de obiectul și impactul activității comune, ANC poate decide organizarea, coordonarea sau integrarea acesteia într-un cadru instituțional adecvat.
- (5) Inițierea, organizarea sau participarea la activități comune în afara cadrului de transparență prevăzut de prezentul Cod, atunci când acestea afectează funcționarea, deciziile sau credibilitatea sistemului AEÎ, poate constitui încălcare gravă în sensul Art. 32.

Art. 20 – Interdicția impunerii semnării documentelor

- (1) Niciun membru al ANC nu poate impune altui membru sau altor membri semnarea unor acte, documente, note sau declarații.
- (2) Este interzisă obținerea semnăturilor pe documente care nu reflectă voința liber exprimată a semnatarilor sau care prezintă opiniile individuale ca o poziție comună.

Art. 21 – Manipularea membrilor

Manipularea membrilor sistemului AEÎ, inclusiv prin presiune, informație selectivă, influență psihologică sau crearea aparenței unui consens inexistent, constituie abatere gravă de la prezentul Cod.

Art. 22 – Transparența

- (1) Toate relațiile contractuale se vor desfășura în condiții clare și verificabile.
- (2) Structurile de resurse umane trebuie să fie definite clar, cu proceduri transparente de recrutare și promovare.

Art. 23 – Responsabilitate socială

- (1) Relațiile cu membrii AEÎ și/sau ANC trebuie să respecte principiile eticii în afaceri, fără discriminare.

(2) Se vor implementa măsuri de prevenire a spălării banilor, inclusiv aplicarea standardelor „Cunoaște-ți clientul” (KYC).

(3) ANC și AEÎ membre vor promova acțiuni de sensibilizare privind protecția mediului.

Art. 24 – Particularități în cazul membrilor restanțieri

(1) Membrii aflați în întârziere de plată vor fi informați în scris cu privire la obligațiile restante și consecințele acestora.

(2) Se vor identifica soluții de plată adaptate situației membrului, păstrând un echilibru între fermitate și sprijin în limitele cerințelor cadrului legal și normativ.

(3) Toate interacțiunile vor fi documentate și realizate cu respect și profesionalism.

Art. 25 – Cod vestimentar

(1) Angajații AEÎ și ANC trebuie să adopte o ținută profesională, curată și decentă, corespunzătoare mediului instituțional.

(2) Este recomandat un stil clasic sau casual profesional.

(3) Este interzisă purtarea ținutelor indecente sau nepotrivite mediului de lucru.

CAPITOLUL IV – MECANISME DE APLICARE

Art. 26 – Implementarea Codului

(1) ANC va asigura distribuirea Codului către toate AEÎ membre și va sprijini adoptarea unui model la nivel local.

(2) Fiecare AEÎ va desemna o persoană sau o comisie de etică responsabilă de aplicarea Codului.

Art. 27 – Comisia de Etică

(1) Comisia de Etică a AEÎ și/sau ANC este constituită din 3 membri la nivelul AEÎ și respectiv - 5 membri la nivelul ANC.

(2) Componenta acesteia asigură o reprezentare echilibrată a membrilor AEÎ și/sau ANC.

(3) Membrii Comisiei de Etică declară orice conflict de interese, anterior desemnării și ori de câte ori acesta intervine pe parcursul mandatului.

(4) Membrii Comisiei de Etică sunt desemnați de Consiliul AEÎ și/sau ANC, cu informarea membrilor AEÎ și/sau ANC.

(5) Procedura de desemnare urmărește asigurarea independenței, competenței și reprezentării echilibrate a membrilor AEÎ și/sau ANC.

(6) Membrii Comisiei de Etică sunt desemnați pentru o durată egală cu mandatul Consiliului AEÎ și/sau ANC în exercițiu și pot fi reînnoiți, fără limitarea numărului de mandate, în condițiile prezentului Cod.

Art. 28 – Activitatea Comisiei de Etică

(1) Comisia de Etică își desfășoară activitatea în baza prezentului Cod, a Statutului AEÎ și/sau ANC și a regulamentelor interne aprobate de organele competente ale AEÎ și/sau ANC.

(2) Comisia de Etică are caracter consultativ și disciplinar intern și nu substituie competențele organelor jurisdicționale sau ale autorităților publice.

(3) Comisia de Etică se întrunește ori de câte ori este necesar, în funcție de sesizările primite sau de situațiile care impun examinarea unor aspecte de etică, nefiind obligatorie convocarea periodică a ședințelor.

Art. 29 – Raportarea încălcărilor

(1) Încălcările Codului pot fi sesizate în scris Comisiei de Etică a AEÎ și/sau ANC.

(2) Protecția avertizorilor de integritate se garantează conform legislației.

Art. 30 – Examinarea sesizărilor

Sesizările se examinează într-un termen de maximum 30 de zile, cu drept de audiere a părților.

Art. 31 – Sancțiuni

- (1) Încălcarea prezentului Cod constituie abatere și poate atrage sancțiuni sub formă de: avertisment, obligația de remediere, suspendarea unor drepturi și/sau sesizarea autorităților competente.
- (2) Comisia de etică poate aplica sancțiuni exclusiv față de membrii AEÎ, AEÎ membre și/sau față de Directorii executivi, administratori și/sau angajați ai acestora.

Art. 32 – Sesizarea obligatorie în cazuri grave

- (1) În cazul încălcărilor grave sau repetate ale Codului, Comisia de Etică este obligată să sesizeze, după caz, Adunarea Generală a AEÎ și/sau ANC și/sau organul de supraveghere competent.
- (2) Încălcările grave includ, fără a se limita la:
 - a) abuzul de poziție dominantă;
 - b) manipularea membrilor;
 - c) impunerea semnării documentelor;
 - d) defăimarea instituțională;
 - e) reprezentarea neautorizată a sectorului;
 - f) organizarea, inițierea sau participarea la activități comune care privesc activitatea ANC sau funcționarea sistemului AEÎ în afara cadrului coordonat cu ANC;
 - g) utilizarea necorespunzătoare a elementelor de identitate sau a brandului comun al sistemului AEÎ;
 - h) utilizarea informațiilor confidențiale sau privilegiate în interes personal sau al unor terți;
 - i) formarea sau susținerea de grupuri de influență care subminează deciziile, solidaritatea sau credibilitatea sistemului AEÎ;
 - j) nerespectarea conștientă a deciziilor Comisiei de Etică.

Art. 33 – Principii de colaborare între AEÎ

- (1) Relațiile între AEÎ trebuie să fie bazate pe concurență loială, respect reciproc și solidaritate profesională.
- (2) Sunt interzise grupurile de influență sau acțiunile care subminează activitatea altor AEÎ.

Art. 34 – Relațiile dintre membri și ANC

- (1) Relațiile dintre AEÎ membre și ANC se desfășoară pe baza transparenței, respectului reciproc și conform legislației, statutului ANC și a prezentului Cod.
- (2) Litigiile se soluționează prin proceduri interne înainte de a recurge la instanțe.

CAPITOLUL V – DISPOZIȚII FINALE

Art. 35 – Intrarea în vigoare

Prezentul Cod intră în vigoare la 30 de zile de la adoptarea sa de către Consiliul ANC, se aplică pe durată nedeterminată și se aduce la cunoștința tuturor AEÎ membre.

Art. 36 – Declarația de respectare a Codului

- (1) Toți angajații AEÎ și ANC vor semna o declarație prin care confirmă luarea la cunoștință a prevederilor Codului de bună conduită în sistemul AEÎ și asumarea respectării acestora.
- (2) Declarația constituie document intern obligatoriu și se păstrează la dosarul personal al angajatului.

DECLARAȚIA

privind respectarea CODULUI DE BUNĂ CONDUITĂ

Către Directorul executiv al ANC/AEÎ _____,

Nume și prenume: _____

Funcția deținută în ANC/AEÎ: _____

Subsemnatul(ă) _____, angajat(ă) al(a) ANC/AEÎ _____, declar că am luat cunoștință de prevederile Codului de bună Conduită și că înțeleg caracterul obligatoriu al acestuia.

În exercitarea atribuțiilor mele profesionale, mă angajez:

- să respect și să promovez principiile legalității, imparțialității, profesionalismului, loialității, integrității și confidențialității;
- să respect normele de conduită și etică profesională aplicabile în cadrul sistemului AEÎ;
- să acționez cu bună-credință, responsabilitate și respect față de colegi, membri și terți;
- să evit orice situație de conflict de interese și să o declar de îndată, conform procedurilor interne;
- să nu particip la nicio formă de corupție, fraudă, favorizare, discriminare sau abuz de poziție;
- să utilizez informațiile și resursele instituționale exclusiv în scop profesional;
- să protejez imaginea, reputația și interesele legitime ale sistemului AEÎ.

Declar că mă angajez să sesizez, cu bună-credință, orice încălcare a Codului de bună conduită de care iau cunoștință, în condițiile stabilite de acesta și de legislația aplicabilă.

Sunt conștient(ă) că încălcarea prevederilor Codului bună Conduită poate atrage aplicarea măsurilor disciplinare interne și, după caz, sesizarea autorităților competente, în conformitate cu legislația în vigoare.

Prezenta declarație se semnează pe propria răspundere și se păstrează la dosarul personal.

Data: _____

Semnătura: _____